

Kwetsbare vrouwen versterken

Beste schenker,

We willen ditmaal met onze oproep een eigen, specifiek project van Caritas Vlaanderen onder de aandacht brengen: VUNDA.

Vunda betekent 'innerlijke rust' in het Kikongo en het geeft perfect weer wat we willen bereiken: zwangere vrouwen en moeders de kans bieden op adem te komen om vervolgens hun toekomst en die van hun kind in handen te nemen. Eind vorig jaar werd het project opgestart in Gent en momenteel draait het op volle bezetting met vijf vrouwen. U leest er meer over op de binnenpagina's van de CH Info.

Het gaat om kwetsbare vrouwen, die zich als zwangere of als jonge moeder in moeilijke omstandigheden moeten zien staande te houden. Maar tegelijk gaat het om vrouwen die bewust voor hun kind gekozen hebben: om het op te wereld te zetten, om er voor te zorgen, om het lief te hebben, om samen van een betere toekomst te dromen en er alles aan te doen om daar te geraken, daarvoor alle opofferingen trotserend. Sterke vrouwen met een sterke keuze.

Met Caritas willen we hen bij die keuze helpen. Om hen tijd te geven om op adem te komen en hun toekomst gestalte te geven en daarbij ondersteuning en begeleiding te bieden.

"We zijn allemaal kinderen, broers en zussen van elkaar. We kunnen niet groeien zonder te beminnen en bemind te worden."

Paus Franciscus

Als caritasorganisatie blijven we in onze werking de nadruk leggen op de nood aan geborgenheid, huisvesting, een plek om thuis te komen. Nood aan opvang, begeleiding, contact en erkenning als medemens.

En nood aan hoop. We blijven geloven dat we, met de hulp van velen, voor vele anderen kleine wonderen kunnen verrichten, en dat we voor deze jonge mama's de hoop op een leven met toekomst kunnen laten openbloeien.

We rekenen daarvoor ook opnieuw op uw steun. Helpt U ons helpen?

Van ganser harte dank! We wensen u nog een vreugdevolle en deugddoende zomertijd!

Dominic Verhoeven
Ondervoorzitter

Bruno Aerts
Voorzitter

VUNDA Gent is een opvanginitiatief van Caritas Vlaanderen voor alleenstaande kwetsbare zwangere vrouwen of vrouwen met een baby of kinderen. Het gaat om vrouwen in nood die niet terecht kunnen in de reguliere hulpverlening én die perspectief hebben op in orde geraken met hun documenten. We bieden hen ondersteuning met respect voor hun integriteit.

VUNDA is ontstaan vanuit een concrete noodvraag vanuit de Sociale Dienst Patiënten van het UZ Gent. De sociale dienst zag zwangere vrouwen en vrouwen met baby's of peuters, met een multiproblematiek en in preciaire verblijfsomstandigheden. Zij verbleven in onzekere of zelfs onveilige situaties, bij vrienden, op straat of in een klooster zonder enige begeleiding. De sociale dienst wilde deze vrouwen met hun baby niet aan hun lot overlaten. Kanunnik dr. Bert Vanderhaegen, hoofdaalmoezenier van het UZ Gent, ving die nood op en ging op zoek naar een opvangplaats. Bert Vanderhaegen is eveneens verbonden aan Caritas Hulpbetoon (de operationele poot van Caritas Vlaanderen) en zo kwam de vraag bij ons.

We zetten vervolgens met Caritas een werking op om noodopvang én begeleiding te voorzien voor vrouwen in preciaire verblijfsomstandigheden die elders, in de reguliere noodopvang niet terecht kunnen – omdat hun documenten niet in orde waren en ze geen inkomsten hadden.

Met Caritas vertrekken we van de idee dat we niet moeten aanbieden wat de overheid al doet of subsidieert, maar dat we ons moeten richten op mensen die door de mazen van het sociale vangnet vallen. Wij willen geen buffer zijn voor de crisisopvang van het OCMW en CAW. We zijn er voor diegenen die nergens anders terecht kunnen.

VUNDA staat voor 'innerlijke rust' in het Kikongo. VUNDA vertrekt vanuit de visie dat elke vrouw over de innerlijke kracht beschikt om de doelen te realiseren die ze voorop heeft gesteld, mits de nodige motivatie, bagage, ondersteuning en een netwerk.

“ We merken een groeiend tekort aan opvangplaatsen voor kwetsbare (zwangere) vrouwen in nood. Door de fragmentatie van de zorgverlening worden deze vrouwen gedwongen steeds opnieuw hun verhaal te doen om dan te horen dat zij niet geholpen kunnen worden door de complexiteit van hun situatie. VUNDA wil tegemoetkomen aan de behoeften van deze vrouwen door hen een tijdelijke woning en ondersteuning te bieden.”

Miriam Mitu, Projectverantwoordelijke VUNDA

Doelgroep

Onze doelgroep bestaat uit alleenstaande zwangere vrouwen of vrouwen met een baby/ kind die in de bestaande hulpverlening niet terecht kunnen én die openstaan voor een begeleidingstraject.

De vrouwen die in het VUNDA-huis worden geholpen, zijn bijvoorbeeld vrouwen die EU-burger zijn, maar nieuw zijn in ons land. Zij moeten eerst drie maanden bij eenzelfde werkgever werken vooraleer ze aanspraak maken op een EU kaart (verblijfsvergunning). In die tussenperiode hebben zij ook geen recht op opvang of sociale hulp. Maar met een baby op de arm en zonder domicilie is het niet evident om aan werk te geraken.

Of het gaat om vrouwen van vreemde origine die zwanger zijn van of een kindje hebben met een Belg. Zij hebben in principe recht op een legaal verblijf in België, maar wanneer de vader het kind niet erkend, wachten verschillende gerechtelijke procedures die tijd in beslag nemen vooraleer vrouw en kind geregulariseerd zijn. In tussentijd hebben zij nog geen recht op een verblijf in een asielcentrum of op sociale steun.

Doel

We willen de vrouwen opvangen, hen empoweren, hen op een laagdrempelige manier ondersteuning bieden op verschillende levensdomeinen en hun zelfredzaamheid bevorderen, opdat zij financieel zelfstandig kunnen worden en optimaal kunnen functioneren in de maatschappij.

We willen het pijnlijke verleden van de vrouwen niet verdoezelen, maar dit omvormen als een bron van kracht. We willen hen ondersteunen opdat ze hun doel bereiken. Zij gaan het moeten doen, maar we willen hen aanmoedigen vanop de zijlijn.

Op termijn wil VUNDA zich engageren om alleenstaande moeders te ondersteunen door organisaties uit het netwerk uit te nodigen, occasionele kinderopvang te creëren en te sensibiliseren, en door beleidsadviezen te geven aan de overheid.

Aanpak

In het VUNDA-huis is plaats voor 5 kwetsbare vrouwen met hun kinderen. We huren het huis van het Fonds Charles de Hemptinne.

Op adem komen

Het is onze doelstelling om de vrouwen op eigen benen te laten staan door hen toe te leiden naar werk. Dat gaat niet in een handomdraai. De vrouwen die in VUNDA toekomen, komen uit een crisissituatie en hebben vaak schokkende gebeurtenissen meegemaakt. Ze waren in overlevingsmodus en leefden van dag tot dag ('Waar vind ik onderdak vannacht? Hoe geraak ik aan eten?'). Wij zorgen er eerst voor dat ze op adem kunnen komen en rust vinden. We laten hen hier nieuwe gewoontes creëren: we laten hen wennen aan het vertrouwen om een dak boven het hoofd te hebben, aan het bereiden van drie maaltijden per dag, we laten hen hun weg vinden naar de supermarkt, ... Pas wanneer zij gewend zijn geraakt aan een relatief normale habitat, kunnen we met hen werken aan hun zelfontplooiing.

We verlenen zorg vanuit een 'presentiebenadering': we doen zelf geen uitgebreid sociaal onderzoek, maar zijn in de eerste plaats een luisterend oor. We bekijken wel van bij het begin hoe we desgevallend hun procedure voor een legaal verblijf kunnen versnellen, maar gaan niet doorvragen naar hun verleden en de trauma's die ze hebben meegemaakt, als dat niet relevant is voor de procedure. We willen hen beter leren kennen op een open, ontvankelijke manier. Door onze trouwe betrokkenheid komen de vrouwen zelf met hun verhaal en noden naar ons toe. Die eerste periode van schijnbaar 'niets' doen, is belangrijk. Het geeft hen het nodige vertrouwen in ons en zichzelf. Onze benadering zit vol kleine schakels die ervoor zorgen dat de vrouwen de motivatie vinden om aan de toekomst te bouwen.

Opbouwen

De opvang bij VUNDA is gekoppeld aan een begeleidingstraject met het oog op zelfstandigheid en het vinden van een andere duurzame huisvesting. Er wordt een gebruikersovereenkomst gesloten die beperkt is in tijd en slechts onder bepaalde voorwaarden kan worden verlengd.

Ieder begeleidingstraject is op maat van de betrokkene, in samenspraak met de projectverantwoordelijke. Op basis van de doelen en noden van de betrokkene wordt een geïndividualiseerd programma opgesteld.

De levensdomeinen waarop we werken zijn: zelfzorg - assertiviteit - lichamelijke gezondheid - voorbereiding komst baby - ontspanning - relaties en netwerken - sociale activering (voorbereiden tewerkstelling) - financiën - leven als geheel: doelen opstellen en realiseren - huishouden en administratieve vaardigheden. Elke drie maanden wordt de begeleiding geëvalueerd en worden er nieuwe doelstellingen geformuleerd en acties opgesteld. In wekelijkse individuele gesprekken wordt de vooruitgang besproken.

Het begeleidingstraject is een aanvulling op de reguliere ondersteuning die al wordt aangeboden door andere organisaties en diensten.

Wij ondersteunen de betrokkene bij de samenwerking, opvolging en verbinding van die diensten (zoals OCMW, CAW, buurtstewards, Kind en Gezin, Justitiehuis Gent, sociale diensten ziekenhuizen, Kraamkaravaan, het Inloopteam Nieuw Gent van i-mens, de voedselbank, Geraarke, ...).

Imani* is van vreemde origine, maar had hier een vaste relatie met een man met de Belgische nationaliteit. Wanneer zij onverwacht zwanger werd, verbrak hij de relatie. Na de bevalling wilde hij een DNA-test doen om te bewijzen dat het kind niet van hem was. De test bleek positief. Maar wettelijk is niemand verplicht om uit zichzelf een kind te erkennen. Dus dat deed de vader niet. Ondertussen stond Imani met haar baby op straat. Wij ving haar op.

We hielpen haar om een verzoek tot gerechtelijke vaststelling van vaderschap in te dienen bij de rechtbank. Wanneer de rechtbank het vaderschap heeft vastgesteld volgt een procedure van regularisatie van het kind. Maar om een onderhoudsbijdrage te kunnen ontvangen van de vader, moet Imani over een bankrekening beschikken. En banken zijn niet geneigd voor iemand zonder verblijfsvergunning een bankrekening te openen. Pas nadien kan de moeder een procedure voor gezinshereniging starten. Omdat gerechtelijke procedures tijd in beslag nemen, en Imani nergens terecht kon, niettegenstaande zij wel perspectief had op regularisatie, schoten wij haar ter hulp.

“ Ik ben blij met de hulp die ik krijg van Caritas en met het dak boven mijn hoofd. Ze [Miriam en Siel, n.v.d.r.] geven mij vertrouwen. Ik voel dat ze mij oprecht hulp willen bieden. Ze hebben al veel voor mij gedaan, zodat ik weer toekomst zie.”

Imani*

Elena* was journaliste in haar Arabische land van herkomst en werd er n.a.v. een publicatie bedreigd door een terroristische organisatie. Ze vreest nog steeds voor haar leven. Nadat haar kind een acute operatie onderging in het UZ Gent, richtte de sociale dienst zich tot ons. Het kind heeft een ontwikkelingsachterstand en heeft daarnaast ook nog ernstige medische zorg nodig. Binnenkort wacht het kind een reeks operaties in het UZ. Elena heeft ondertussen een asielaanvraag gedaan, en heeft dus recht op opvang in een asielcentrum, maar haar situatie daar zou risicovol zijn, want ze heeft zich bekeerd tot het christendom. Doordat de asielprocedure is opgestart, kinderopvang werd gevonden en het einde van het medisch traject in zicht is, zijn er positieve vooruitzichten.

De procedures voor vrouwen uit een EU-lidstaat gaan een stuk vlotter. In een half jaar tijd hebben drie vrouwen VUNDA al succesvol verlaten.

* Fictieve naam

